

PARTEA I
NICOLAE CHICUȘ – 70 ANI

O VOCAȚIE ONORATĂ DE PEDAGOG:
PROFESORUL JUBILIAR NICOLAE CHICUȘ

**Demir DRAGNEV, dr. hab., prof. univ.,
membru-corespondent al Academiei de Științe a Moldovei**

Motto: „Destinul omului este caracterul”.

Heraclit

Consider că în alegerea unei specialități în mare măsură influențează principalele trăsături ale caracterului persoanei care se formează la momentul finalizării studiilor gimnaziale sau liceale. Un tânăr care îmbină armonios în caracterul său curiozitatea cu străduința de a cunoaște, exigența cu toleranța, năzuința spre autoritate cu modestia, va tinde spre o specialitate umanistică, preponderent pedagogică, unde poate să transmită și discipolilor săi aceleași calități.

Cunoscându-l pe distinsul omagiat, Nicolae CHICUȘ, pe parcursul ultimilor patru decenii, sunt convins că anume aceste trăsături de caracter l-au determinat să-și aleagă drept specialitate activitatea instructiv-didactică. Primii pași în această direcție îi face după absolvirea Școlii Pedagogice din or. Orhei (1970), ulterior a Facultății de Istorie și Pedagogie a Institutului Pedagogic de Stat „Ion Creangă” (1978), devenind lector la Catedra de istorie universală la *Alma Mater* (1978–1980). Dar, conducându-se de principiul că pentru un pedagog de înalt calibru este necesar de a îmbina metodologia predării cu cunoștințele științifice profunde în domeniul ales, Domnia sa se înscrie la doctorat (aspirantură) la Institutul de Istorie al Academiei de Științe a RSS Moldovenești (1980), după absolvirea căruia, activând în calitate de cercetător al aceluiași institut, susține cu brio, în anul 1987, teza de

doctor (candidat) în istorie, editând și un studiu monografic, consacrat descrierii situației economice a satului transnistrean până la începutul colectivizării.

Promovat în funcția de cercetător științific superior (1988), Nicolae CHICUȘ, se include plenar în procesul de *restructurare și transparență* a cercetărilor istorice de pe poziții general-umane. Activitatea sa este apreciată de conducerea Academiei de Științe, numindu-l în funcția de șef al Direcției de planificare și organizare a cercetării științifice a Prezidiului (1989–1992). Drept urmare, anii aflați în cadrul Academiei i-au îmbogățit cunoștințele în domeniul cercetării științifice și ale activității manageriale.

Cu noi cunoștințe și o bogată experiență managerială, Nicolae CHICUȘ, revine la activitatea vocației sale – cea didactico-instructivă, fiind ales în funcția de decan al Facultății de Istorie și Etnopedagogie, apoi în cea de rector la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Anume în această perioadă, subsemnatul, datorită angajării prin cumul la facultatea respectivă (1992–2013), am avut posibilitatea să colaborez cu distinsul omagiat, care în mod constant se conducea de principiile cu care s-a inclus în activitatea pedagogică, pe care le-am menționat mai sus, bucurându-se de autoritatea și stima din partea colectivului.

Consecvent în activitățile sale profesionale, N. CHICUȘ a promovat cu fermitate implementarea în sistemul de învățământ preuniversitar și universitar predarea istoriei naționale – Istoria Românilor, luând poziție în cadrul unor comisii guvernamentale și participând la elaborarea unor manuale școlare și altor materiale didactice.

Astfel, în anul 1994, atunci când guvernarea „moldovenistă” a „agrarienilor” creează o Comisie guvernamentală pentru elaborarea concepției studierii istoriei în învățământul din Republica Moldova, N. CHICUȘ, fiind inclus în componența acestei Comisii, împreună cu colegii D. DRAGNEV, Gh. GONȚA și doi profesor liceali se opuneau categoric împotriva revenirii în sistemul de învățământ la predarea „Istoriei Moldovei”. Împreună cu colegii săi a creat o platformă distinctă, în care a formulat concepția predării Istoriei Moldovei ca parte

componentă a Istoriei Românilor. Scindată, Comisia nu și-a atins scopul (*Făclia*, 30 septembrie 1994).

Situația s-a repetat în anul 2002, atunci când guvernarea comunistă a format Comisia națională pentru elaborarea concepției studierii istoriei în Republica Moldova, urmărind scopul înlocuirii predării „Istoriei Românilor” cu un obiect integrat „Istoria”. Inclus în componența Comisiei, N. CHICUȘ, împreună cu colegii D. DRAGNEV și Ion NICULIȚĂ au semnat o Declarație prin care respingeau propunerea guvernanților, abandonând apoi Comisia, care a avut aceeași soartă ca și cea precedentă (*Literatura și arta*, 19 septembrie 2002, p. 2).

Poziția sa principală, N. CHICUȘ a demonstrat-o și prin publicațiile sale didactice fiind coautor al manualelor: *Istoria Românilor. Clasa a VIII-a* (1997; ed. a II-a, 2011); *Istoria Modernă a Românilor. Clasa a XI-a* (2008); *Istoria Românilor și Universală. Clasa a XI-a* (2011); coordonator al *Curriculumului pentru învățământul liceal* (2010) etc.

Un merit incontestabil al profesorului N. CHICUȘ este și stabilirea unor relații de colaborare cu instituțiile de profil de peste hotare. Printre acestea se distinge colaborarea cu Universitatea Pedagogică de Stat „M.P. Dragomanov” din or. Kiev (Ucraina), unde N. CHICUȘ a avut două stagii profesionale (2011–2012) și unde i s-a acordat *Titlul Honoris Causa* al acestei universități (2012). Alte stagii au fost realizate la Universitatea „Al.I. Cuza” din or. Iași și la Institutul German de Manuale „Georg Eckert” din Braunschwig.

N. CHICUȘ este, de asemenea, coautor la o prestigioasă lucrare didactică consacrate istoriei relațiilor dintre țările riverane ale Mării Negre. (*The Black Sea. A History of Interactions*, Norway, 2004), coordonată de Direcția Educație, Cultură și Sport a Consiliului Europei. Distinsul omagiat a mai participat cu referate științifice la conferințe științifice peste hotare (Soci, Rusia; Istanbul, Turcia; Odessa, Ucraina) și a fost președinte al Comitetului Organizatoric al Conferinței internaționale consacrate relațiilor istorice moldo-elene (Chișinău, UPS „Ion Creangă”, 2002). A participat la realizarea proiectului internațional „Inițiativa de

cercetare a istoriei riverane a Mării Negre” (Ucraina, 2002–2004) («Черноморская инициатива по истории»).

Rectorul Nicolae CHICUȘ înmânează însemnele onorifice de Doctor Honoris Cauza al UPS „Ion Creangă” dlui Demir DRAGNEV, Chișinău, 08 iunie 2019.
Foto din Arniva Universtății

În concluzie, voi menționa că notorietatea activității sale instructiv-didactice, de cercetare și de management i-a pus numele în rândul pedagogilor consacrați din Republica Moldova, fiind cunoscut și peste hotare, apreciat de discipoli și colegi drept *Om al Cetății*. Vă doresc, mult stimat coleg, mulți ani binecuvântați cu sănătate, satisfacție sufletească de cele realizate, aducându-vă tradiționalele urări: **VIVAT, CRESCAT, FLOREAT!**